

Očakávaj na *Hospodina*

Slová kázňového textu sa nachádzajú v **Mich 7, 7 - 9**:

Ja však chcem hľadiť na Hospodina, čakať budem na Boha svojej spásy. Môj Boh ma vyslyší. Neraduj sa nado mnou, nepriateľka moja! Ak som padol, povstanem, ak sedím v tme, Hospodin mi je svetlom. Musím znášať hnev Hospodinov, lebo som sa prehrešil proti Nemu, dokiaľ neurovná môj spor a nepomôže mi k právu. Vyvedie ma na svetlo a uzriem Jeho spásonosný skutok.

Očakávaj na Hospodina.

Slová, ktoré sa ako refrén opakujú naprieč celým Písmom znovu a znovu.

- **Očakávaj na Hospodina!** Pevný bud! Nech je zmužilé tvoje srdce a očakávaj Hospodina! (Ž 27, 14)

- **Utiš sa pred Hospodinom a čakaj na Neho**, nevzbĺkni hnevom proti tomu, kto má úspech v živote, proti človeku, ktorý je zákerný. [...] **Očakávaj Hospodina a zachovávaj Jeho cestu**, On povýši ťa, aby si vlastnil krajinu; prizrieš sa na vykynoženie bezbožných. (Ž 37, 7.34)

- **Na Hospodina očakávam**, na Jeho slovo očakáva moja duša. Na Pána čaká moja duša viac ako strážnici na ráno. (Žalm 130, 5 – 6)
- Dobrý je Hospodin tým, **ktorí očakávajú na neho, voči duši, ktorá ho hľadá**. Dobre je mlčky očakávať na pomoc Hospodinovu. (Žalosp 3, 25 – 26)
- **Tí, čo očakávajú Hospodina**, dostávajú novú silu, vznášajú sa na krídlach ako orly, bežia, a neslabnú, chodia, a neustávajú. (Iz 40, 31)
- Aj vy **buďte trpezliví, vzmužte si srdcia**, lebo sa priblížil Pánov príchod! (Jk 5, 8)

Trochu iné, ale stále rovnaká podstata a rovnaká výzva: Čakaj na Boha. Očakávaj ho. Lebo On zasiahne, On ti pomôže. On zaslúbil, že sa tá zastane.

Náš Boh sa nikde neponáhľa. Vo svojej milosti je trpezlivý a čaká. Ako píše aj autor 2. listu Petrovho: „Nemešká Pán so zaslúbením, ako sa niektorí nazdávajú, že mešká, ale vám zhovieva, lebo nechce, aby niekto zahynul, ale aby sa všetci dali na pokánie.“ (2 Pt 3, 9) On má svoje načasovanie, On pozná väčší obraz; vie veci, ktoré si my nevieme ani len predstaviť. On je studnicou múdrosti, lásky, milosrdenstva a tej dokonalej spravodlivosti.

Na nás je ale čakať na Hospodina. Čakať na Jeho zásah, na Jeho spásonosný skutok. A dôverovať mu. Lebo On zakročí, On ustanoví svoju vôľu.

Ale ako často my veriaci na toto zabúdame. Napriek tomu, že nás Boh zachránil zas a zas, opakovane v živote a to spôsobmi, ktoré sme si v tom čase nevedeli ani predstaviť; ten hlások v našej hlave vždy akoby hovoril: A čo ak tentokrát nezasiahne? Čo ak Boh na nás zabudol? Čo ak mu na nás už nezáleží? Alebo ešte horšie: čo ak zasiahne inak, než si my prajeme?

A práve preto nám to Písmo, a dnes aj prorok Micheáš, opakovane zdôrazňujú: **očakávaj na Boha. Len čakaj. Tvoj Boh ťa vyslyší. Len mu dôveruj.**

Ale táto dôvera je tak ťažká.

My chceme, aby veci šli podľa našich plánov, podľa nášho harmonogramu a našich očakávaní. A do tohto nášho prekrúteného zmýšľania nám dnes znovu znie výzva: Len čakaj na Hospodina.

Čakať budem na Boha svojej spásy, a aj keď padnem, povstanem – hovorí prorok Micheáš. Prorok nás vyzýva k tomu, aby sme dôverovali Bohu a čakali na Jeho pomoc dokonca aj vtedy keď zhrešíme, keď padneme, keď urobíme chybu.

Micheáš ale pokračuje: „Musím znášať hnev Hospodinov, lebo som sa prehrešil proti Nemu, dokiaľ neurovná môj spor a nepomôže mi k právu.“ Micheáš, i keď dôveruje Hospodinu, i keď je súčasťou Božieho svätého ľudu, nielenže predpovedá, že spadne, ale aj očakáva Boží trest. Berie ho ako samozrejmosť, ako niečo, čo musí znášať, lebo zhrešil. Dokonca môžeme povedať, že ho svojím spôsobom aj víta!

Kedy sme naposledy počuli takéto zmýšľanie v cirkvi? Oveľa častejšie vnímame snahu vyhnúť sa akémukoľvek trestu alebo zodpovednosti, často s povrchným a nepochopeným dôrazom na to, že veď Kristus zobral na seba trest za hriech. Ale Micheáš berie zodpovednosť za svoje skutky, priznáva svoju vinu a odovzdáva sa Božiemu súdu.

Micheáš víta Boží súd preto, že vie, že všetko čo Boh koná je pre jeho vlastné dobro a blaho. Ako lotor na kríži, ktorého Kristus prijal do raja, sa Micheáš nesnaží zbabelo odbehnúť od dôsledkov svojich činov, ale uznáva ich správnosť a plne sa im odovzdáva. A to preto, že vie, že Božia výchova vedie k väčšej slobode od naviazanosti na hriech. Micheáš vie, že Boh je ako stravujúci oheň, ktorý očisťuje všetko nečisté v nás a spôsobuje to, čo všetci v Kristovi máme zaslúbené – slobodu od hriechu.

Božia milosť a Božia spravodlivosť nie sú niečím bytostne odlišným, akoby Boh niekedy konal milostivo a inokedy spravodlivo. Náš Boh je dokonalý a vždy koná spravodlivo aj milostivo. Božia spravodlivosť je milostivá a jeho milosť je spravodlivá. Môžeme dokonca povedať, že Božia spravodlivosť JE Božia milosť. Sú to dve tváre tej istej mince.

Spravodlivý je Hospodin vo všetkých svojich cestách a milostivý vo všetkých svojich skutkoch, hovorí žalmista (Žalm 145, 16).

Veď koľkokrát v Písme čítame o tom, že Boží ľud volá po Božej spravodlivosti aby prišla, aby zasiahla, aby urovnala pokrivené a zastavila zlo?

Ale Boží ľud sa dopytuje po Božej spravodlivosti nie ako spôsob pomsty svojim osobným nepriateľom, ale ako prostriedok na to, aby Boh ustanovil a priniesol plnosť života, plnosť radosti a pokoja. Ako hovorí aj prorok Izaiáš: Keď Tvoje súdy dopadnú na zem, obyvatelia sveta učia sa spravodlivosti. (Iz 26, 9)

Povstanie po páde je bolestivé. Všetci by sme si priať magické riešenie na naše hriechy – aby naša viera *PUF* takto odstránila všetky nánosy hriechu a zla v našich srdciach. Ale púť kresťana nie je bez prekážok a pádov. Ako hovorí doktor Martin Luther (*Obrana a vysvetlenie všetkých článkov* – 1521):

„Tento život teda nie je spravodlivosť, ale rast v spravodlivosti; nie je zdravie, ale uzdravovanie, nie bytie, ale stávanie sa; nie odpočinok, ale cvičenie. Ešte nie sme tým, čím budeme, ale rastíme k tomu; proces ešte nie je ukončený, ale pokračuje; toto nie je koniec, ale je to cesta. Nie všetko ešte žiari v sláve, ale všetko sa očisťuje.“

Ospravedlnenie nie je koncom nášho príbehu, ale jeho začiatkom, z ktorého máme čerpať na ceste posvätenia. A posvätenie v podstate je uskutočňovanie spásy, alebo pôsobenie spásy, ktorú sme prijali v ospravedlnení.

Posvätenie je určitým spôsobom aktualizáciou spasenia v živote veriaceho – je to pôsobenie Ducha Svätého v nás, ktoré mení naše srdcia a naše úmysly a uspôsobuje nás, aby sme mohli milovať svojich blížnych, vystríhali sa hriechov a konali dobré skutky. Kým ospravedlnenie prichádza okamžite, posvätenie je proces, ktorý trvá celý život.

A tento proces nie je ľahký. Ako si to istotne uvedomuje každý, kto sa v živote snažil naučiť hrať na nejakom nástroji alebo začal športovať, alebo musel podstúpiť rehabilitáciu, alebo trpel určitou závislosťou. Každá jedna z týchto činností vie byť neskutočne namáhavá a ťažká. Vyžaduje si veľké obete, mnoho chýb, padnutí, frustráciu a sklamanie zo seba samého. Ale ak to človek nevzdáva a neustále pracuje na konkrétnej činnosti, zistí, že každým dňom to býva ľahšie, lebo si vybuduje dobré návyky. A po roku si všimne, ako ďaleko sa dostal.

Áno, možno znovu padneš, aj po tom roku. A niekedy si možno pripadáš ako pokrytec – že na jednej strane spievaš chvály Bohu, a na druhej strane neustále upadáš do tých istých vzorcov správania. Ale pokrytec je niekedy len človek, ktorý je v procese zmeny. A viem, že si možno väčšina týmto pomyslí na rôzne hriechy tela, ale to nie sú jediné hriechy s ktorými človek zápasí.

Pýcha, ohováranie, odovzdanie sa hnevu, nepravosť, láska k peniazom – niekedy je oveľa ťažšie zbaviť sa týchto hriechov ako tých telesných; obzvlášť preto, že si často nevšimne ani to, že duchovná choroba trápi jeho srdce.

Ale človek nepovstane po páde ak nemá dobrú motiváciu, dobré východisko. Pre niekoho to môže byť túžba naučiť sa hrať na nástroji, pre iného zdokonaľovanie sa v športe, a pre iného zas zhodenie tých pár kíľ. Pre veriaceho človeka však jediné čo dáva tú správnu inšpiráciu a motiváciu je vedomie, že „Môj Boh ma vyslyší. [...] Vyvedie ma na svetlo a uzriem Jeho spásonosný skutok.“ Vedomie Božej budúcej záchrany a spásy je to, čo nás poháňa ďalej – nevzdávať to, prijať Božie odpustenie po každom zlyhaní, povstať po každom páde. Vedomie, že je to sám Duch Svätý, kto v nás pôsobí a zbavuje nás nánosov hriechu v našom srdci, nám dáva silu a nádej, že zajtra už sila toho konkrétneho hriechu možno nebude už taká silná. Jedine čakanie na Boha a Jeho pomoc tvorí nádej, ktorá nám nedovolí vzdať to.

Ale toto čakanie na Boha nie je pasívne. Vyžaduje si mnoho precvičovania sa v cnostiach, mnoho sebadisciplíny, trpezlivosti, ovládania seba samého a modlitieb.

Ako píše C. S. Lewis (*Hovory*):

„Dokonalá láska sa nepochybne ned[á] dosiahnuť iba ľudským úsilím. Musíte požiadať Boha o pomoc. Aj keď ste to už urobili, môže sa vám dlho zdať, že pomoc neprišla alebo bola slabšia než ste potrebovali. To nič. Po každom zlyhaní poproste o odpustenie, zdvihnite sa a skúšajte to znova. Veľmi často sa stáva, že Boh nám nepomôže ihneď hotovou cnosťou, ale potrebnou silou, aby sme sa mohli pozviechať a skúsiť to znova [a] vylieči nás z ilúzií o nás samotných a naučí nás spoliehať sa na Boha. Na jednej strane sa naučíme, že sa nemôžeme spoľahnúť sami na seba ani v našich najlepších chvíľkach. Na druhej strane uvidíme, že nemusíme prepadať zúfalstvu ani v tých najťažších chvíľach, lebo naše zlyhania nám sú odpustené. Jediná osudná chyba je uspokojiť sa s čímkoľvek menším než dokonalosť.“

A preto čakaj na Boha svojej spásy, a aj keď padneš, lebo vyvedie ťa na svetlo a uzrieš Jeho spásonosný skutok.

...

Čakaj na Boha svojej spásy, aj keď sedíš v tme – hovorí prorok Micheáš – lebo Hospodin bude tvojím svetlom.

A koľko tej tmy vôkol seba len máme.

- Plač dieťaťa, ktoré stratilo svojho otca na ťažkú chorobu.
- Prázdne pohľady matiek vojakov, ktoré celé dni čakajú na akúkoľvek správu či znak, že ich syn žije a je v poriadku.
- Tiché lkanie dieťaťa, pre ktoré vlastný domov nie je miestom pokoja, radosti a bezpečia, ale strachu, násilia a hrôzy.

- Silený úsmev ženy, ktorá sa pred svojimi deťmi snaží zakryť beznádej vlastného zotročenia v týrajúcom vzťahu.
- Hlasné volanie prírody, aby sme činili pokánie z nášho vykorisťovania Božieho daru našej planéty.
- Zrady, nevery, vojny, krviprelievania, klamstvá, podvádzania, vraždiace slová, násilie, zneužívanie, choroby, smrť.....

A prorok Micheáš nás vyzýva, aby sme aj vtedy čakali na svojho Boha. Aj v tých najtemnejších momentoch nášho života, keď sa zdá, že každá nádej zmizla a nemôžeme si ani len predstaviť, ako by sa daná situácia mohla zlepšiť.

A vtedy, zvlášť vtedy, musíme čakať na Boha.

Čakanie na Boha však ani v tomto prípade neznamená pasívne vyčkávanie. Neznamená zavrieť sa do svojej komôrky, schúliť sa do fetálnej polohy a deň čo deň len beznádejne plakať. Čakanie na Boha je vždy aktívnou činnosťou. Čakanie na Boha znamená mať nádej. A bez nádeje, keď sme pohltený zlom a temnotami tohto sveta, nám zostávajú iba dve možnosti: buď absolútna rezignácia a odovzdanie sa zúfalstvu alebo odovzdanie sa spôsobom mocností zla.

Keď nemáme tú vnútornú istotu, že Boh zasiahne, že Božia spravodlivosť zvíťazí, keď nedôverujeme Božej zvrchovanej láskyplnej moci, máme tendenciu prevziať spravodlivosť do vlastných rúk. V zúfalstve strachu sa snažíme vyriešiť situáciu prostredníctvom praktík temnoty a myslíme si, že dobro snáď môže vyjsť zo zla. Ale zlo nikdy nedokáže splodiť dobro. Zlo len plodí ďalšie zlo. Áno, Boh dokáže aj zo zla vyvodiť dobro, ale môže tak urobiť nie skrze nás, ale napriek nám.

Žiť v očakávaní Boha znamená žiť ako ten, kto má nádej. A „kto má nádej, žije inak.“ (Jozef Ratzinger, *Spe Salvi*). Kto má nádej, neprestáva robiť dobro ani tvárou v tvár ohromnému zlu. Kto má nádej vie, že nezávisle od toho, ako to dopadne, oplatí sa robiť dobro, lebo dobro v konečnom dôsledku zvíťazí.

A zvíťazí nie preto, že vo svete panuje nejaký abstraktný, neosobný zákon o tom, že dobro víťazí nad zlom – ale preto, že vo svete panuje a pôsobí sám Ježiš Kristus, ktorý svojím slávnym zmŕtvychvstaním dokázal, že tma nemôže pohltiť svetlo; že život vždy víťazí nad smrťou; že Boh na konci porazí nespravodlivosť a zlo.

Ten, kto má nádej sa neprispôsobuje spôsobom tohto sveta, ale vyhľadáva dobrú Božiu vôľu v každej chvíli práve preto, že vie, že konať dobro nikdy nie je márne. Ten, kto má nádej, kto očakáva na Hospodina, má v srdci vpísané slová proroka Micheáša, ktoré sa dočítame v jednej kapitole pred našim kázňovým textom: „Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré a čo žiada od teba: len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom.“ (Mich 6, 8) Ten, kto očakáva na Hospodina, koná takto, aj keď sedí v tme, lebo práve vtedy je Hospodin jeho svetlom.

Čakaj na Boha svojej spásy.

Výzva čakať na Hospodina nie je radou alebo odporúčaním. Je to Božie prikázanie. Povinnosť každého jedného z nás, ktorí sme boli v krste prijatí za Božie deti. Nádej, rovnako ako viera a láska, sú absolútnou nevyhnutnosťou pre kresťana. Lebo bez nádeje, bez toho vnútorného neochvejného presvedčenia, že dobro zvíťazí nad zlom, že svetlo je silnejšie než tma, že život triumfuje nad smrťou, je všetko márnosťou. Bez nádeje, založenej na viere v Kristovo víťazstvo nad smrťou a silami zla, náš pád do hriechu nekončí pokáním a novým životom ako u apoštola Petra, ale úplným zúfalstvom ako u Judáša. Judáš, ktorý pod ťarchou vedomia o závažnosti vlastnej viny po svojom páde už nepovstal.

Čakať na Hospodina je absolútnou povinnosťou pre kresťana preto, že jedine nádej dáva silu povstať po páde, jedine nádej dáva odvahu zvoliť si dobro tvárou v tvár ohromnému zlu. Jedine nádej dáva impulz nevzdávať to, ani vtedy, keď sa zdá, že dobro nevíťazí – aj keď sa zdá, že sily temna pohltia i tú poslednú iskru nádeje.

Prikázanie čakať na Hospodina, je založené na dobrej správe o Božom víťazstve a vychádza z Božieho zaslúbenia o konečnom víťazstve dobra. Prikázanie čakať na Hospodina vychádza z vedomia o tom, že na kríži Kristus „odzbrojil kniežatstvá a mocnosti [temna] a vystavil ich verejne posmechu, triumfujúc nad nimi.“ (Kol 2, 15) V Kristovom vzkriesení máme istotu toho, že nič – ani diabol, ani hrob, ani diktátori, ani ľudské zlo a násilie, ba ani samotná smrť – nemajú moc nad Božím Synom. A keď sme s Ním zjednotení v krste skrze vieru, nemajú moc ani nad nami. Kristus je garantom toho, že náš Boh nás vyslyší; že nás pozdvihne; že zmení všetku tmu na svetlo; že prekuje všetky meče sveta na pluhové radlice a všetky kopije na vinárske nože. Jedine Ježiš Kristus je garantom toho, že Boh urovná náš spor; že Boh nám pomôže k právu.

A preto čakaj na Boha tvojej spásy. Tvoj Boh ťa vyslyší. Vyvedie ťa na svetlo a uzrieš Jeho spásonosný skutok.

Amen.

Mgr. Ivan Belanji
Katedra praktickej teológie